

Pieksämäen kaupunki

Pieksämäen pohjoisten järvien ja osa Haapajärvestä - rantaosayleiskaava

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Mikä on osallistumis- ja arviointisuunnitelma?

Alueidenkäyttölain 63 §:n mukaan tulee kaavoitustyöhön sisällyttää kaavan laajuuteen ja sisältöön nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täsmennetään ja täydennetään tarvittaessa kaavatyön edetessä. Päivitetty OAS on koko kaavaprosessin ajan esillä Pieksämäen kaupungin kotisivuilla osoitteessa www.pieksamaki.fi

Missä ja mitä on suunnitteilla?

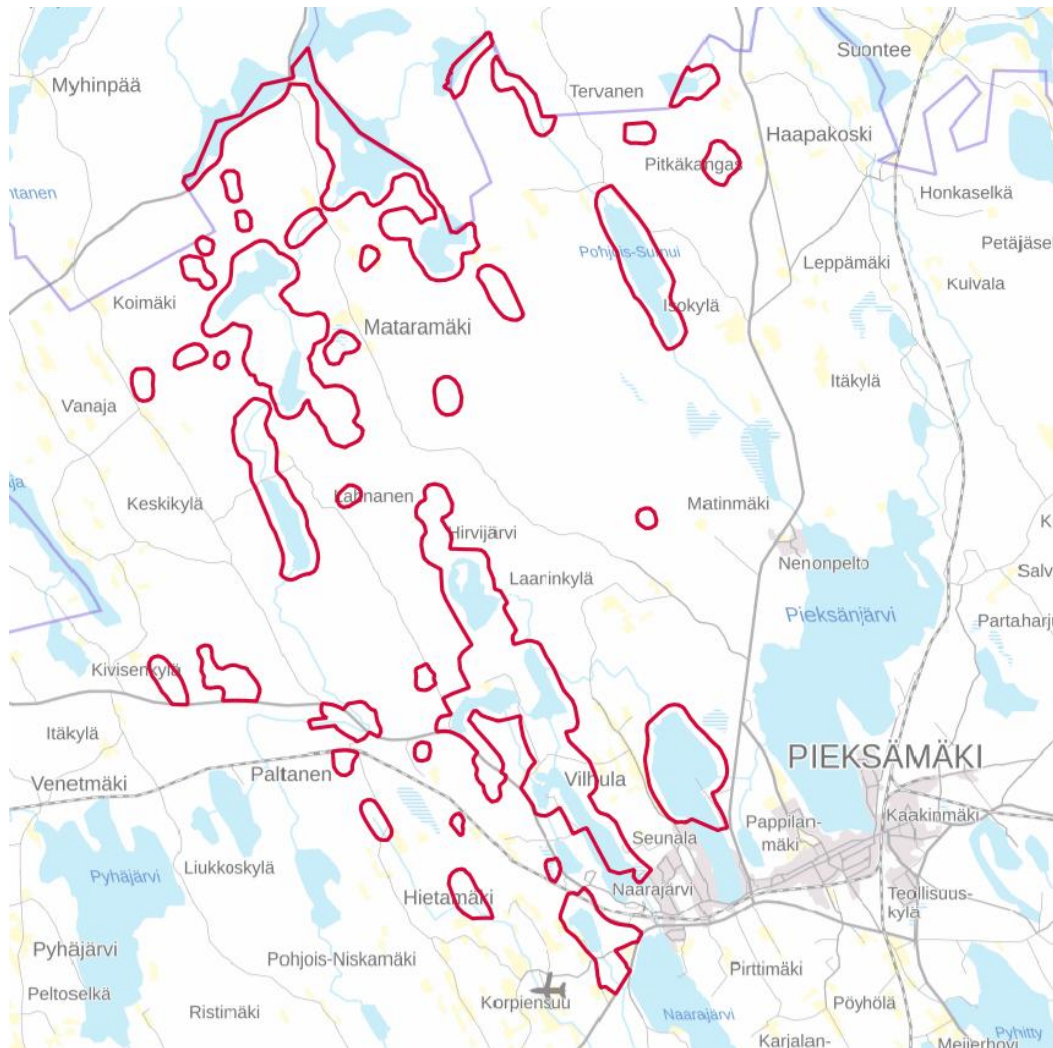
Rantaosayleiskaava-alueeseen kuuluu Pieksämäen keskustan pohjois- ja luoteispuolella sijaitsevia järviä sekä osa Haapajärven ranta-alueista. Kaava-alueen pinta-ala on noin 64,1 neliökilometriä ja rantaviivan pituus noin 230 km. Suunnittelualan sijainti ja likimääräinen rajaus ilmenevät kuvasta 1.

Mihin suunnittelulla pyritään?

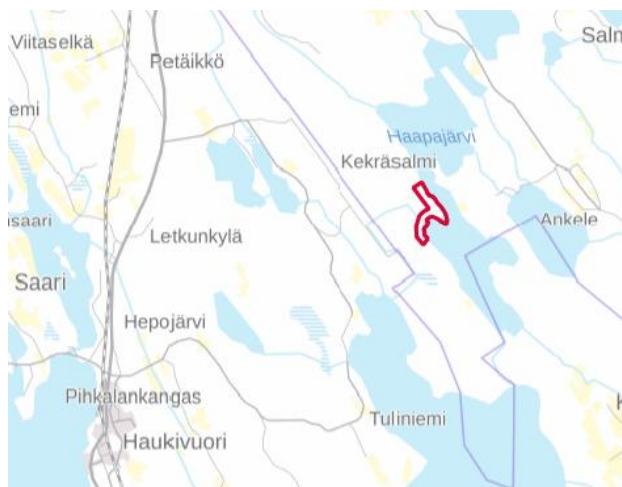
Suunnittelualan ranta-alueille laaditaan oikeusvaikutteinen rantaosayleiskaava, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena (AKL 72§). Kaava-alueeksi tulee alueidenkäyttölaissa ranta-alueeksi määritelty alue eli noin 150–200 m levyinen vyöhyke rantaviivasta alkaen. Kaavan perusselvitykset on tehty vastaavalta alueelta.

Rantaosayleiskaavalla osoitetaan ranta-alueen vakituisen ja loma-asutuksen määrä, rakennusoikeus ja rakennuspaikkojen sijainti. Tilojen rantarakennusoikeudet tutkitaan emätilaselvitykseen perustavalla mitoitustarkastelulla. Kaavassa varataan vesistöjen rannoille myös riittävä määrä yleiseen käyttöön tarkoitettuja venevalkama- ja uimaranta-alueita sekä vapaata rantaa. Ranta-alueiden maisema-, luonto-, ja kulttuuriympäristöarvot huomioidaan kaavoitustyössä.

Rakennusoikeus määritetään Pieksämäen valtuuston 25.1.2016 § 7 hyväksymien perusteiden ”Rantarakentamisen mitoitus ja sijoittuminen Pieksämäellä” mukaisesti. Kaavoituksen yhteydessä tarkastellaan sekä yksityistä että yleistä etua ja emätilatarkastelulla turvataan maanomistajien tasapuolinen kohtelu.

Kuva 1. Suunnittelualan sijainti ja likimääräinen rajausta punaisella (pohjoiset järvet).

Kuva 2. Suunnittelualan sijainti ja likimääräinen rajausta punaisella (Haapajärvi).

Mitä suunnitelmia on taustalla?

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden tarkoituksena on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomais-ten toiminnassa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (14.12.2017) koskevat seuraavia asiakokonaisuuksia:

- toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- tehokas liikennejärjestelmä
- terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- uusiutumiskykyinen energiahuolto

Maakuntakaava

Etelä-Savossa on voimassa neljä maakuntakaavaa:

- Etelä-Savon maakuntakaava 2010
- Etelä-Savon 1. vaihemaakuntakaava
- Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaava
- Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaava

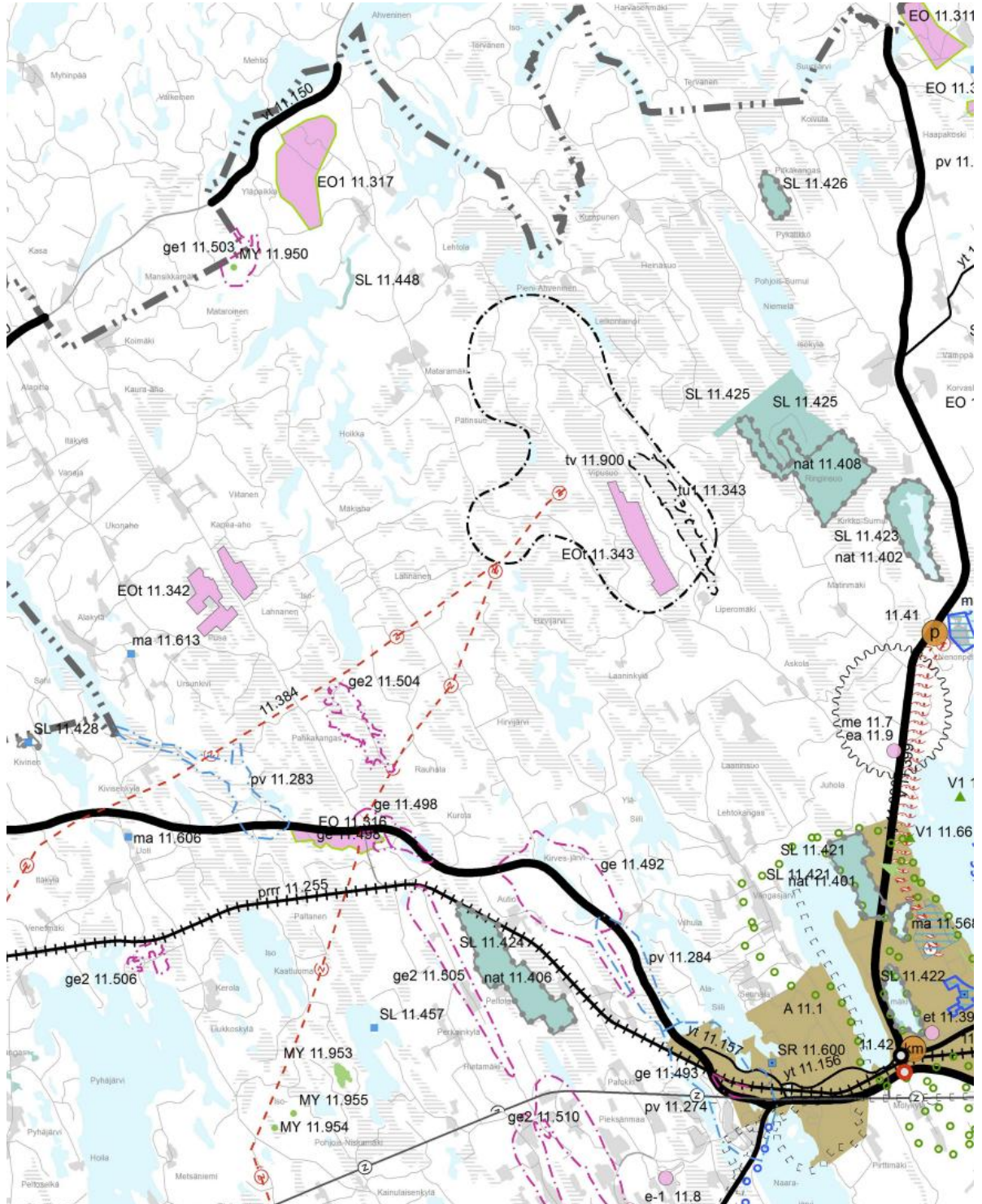
Etelä-Savon maakuntavaltuusto hyväksyi Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan 4.12.2024 (§ 28) ja maakuntakaava on voimassa maakuntahallituksen 27.1.2025 tekemällä voimaan tulopäätöksellä. Kaava on saanut lainvoiman 2.7.2026.

Etelä-Savon maakuntakaavan 2045 laadinta on käynnissä. Maakuntavaltuusto päätti 11.06.2025 § 13, että maakuntakaavan valmistelu toteutetaan kokonaismaakuntakaavana. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä touko-kesäkuussa 2026.

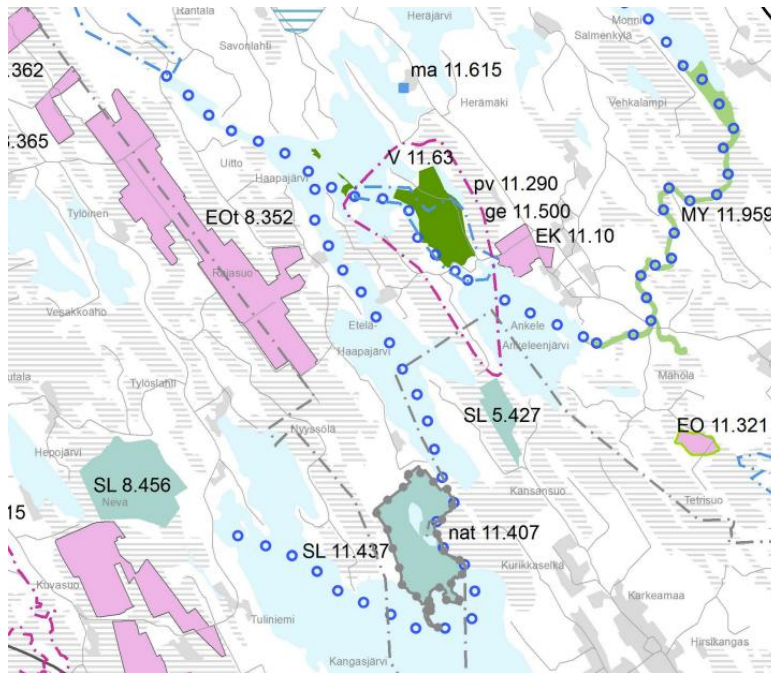
Voimassa olevissa maakuntakaavoissa yleiskaava-aluetta koskevat seuraavat merkinnät:

- taajamatoimintojen alue (A 11.1)
- maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä luontoarvoja (kohdemerkintä) (MY 11.950)
- luonnonsuojelualue (SL 11.421, SL 11.425, SL 11.448)
- maa-aineisten ottoalue (EO 11.516)
- tuulivoimaloiden alue (tv 11.900, tv 11.901)
- arvokas geologinen muodostuma (ge 11.492, ge 11.498)
- valtakunnallisesti arvokas kallioalue (ge1 11.503)
- valtakunnallisesti arvokas moreenialue (ge2 11.505)
- Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue (nat 11.401)
- pohjavesialue (pv 11.283, pv 11.284, pv 11.274)
- valtatie (vt 11.150)
- päärata/runkorata (prrr 11.255)
- voimajohtokäytävä (z 11.385)
- moottorikelkkareitti, ohjeellinen
- retkeilyreitti, ohjeellinen

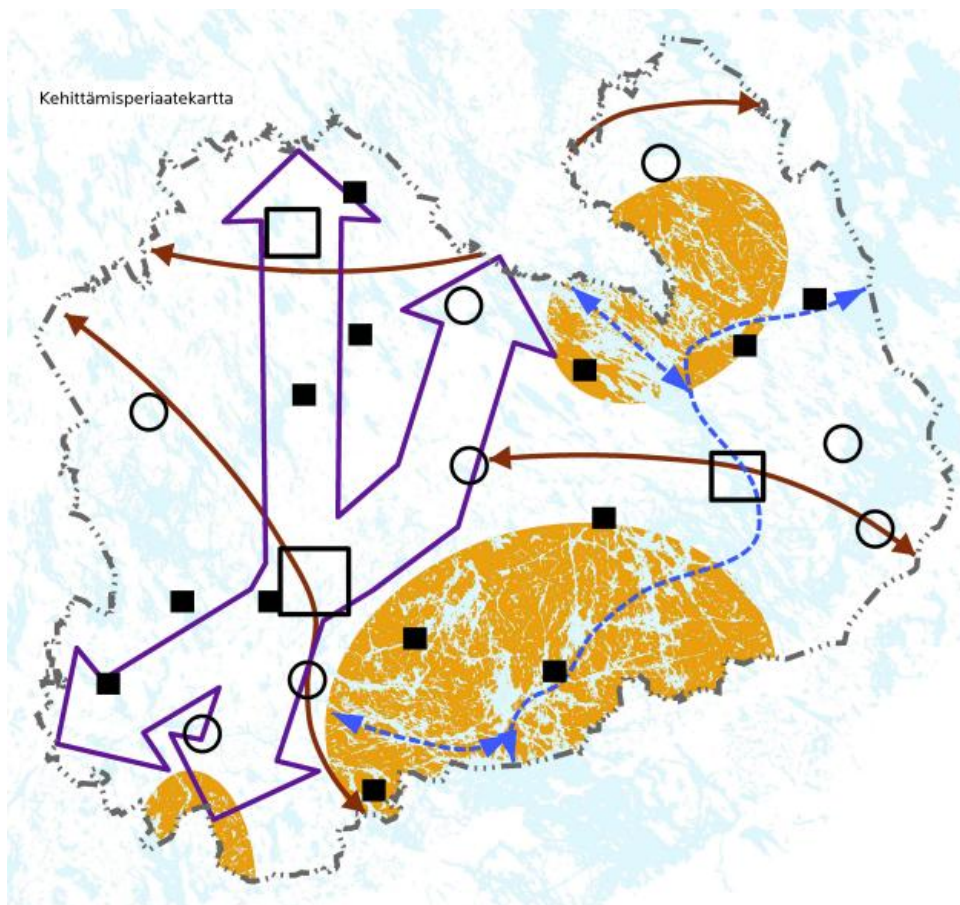
Lisäksi Pieksämäkeä koskevat kehittämisperiaatemerkinnät kilpailukykyinen seutukeskus, viitosväylän kehittämisvyöhyke ja ylimaakunnallisten yhteyksien kehittäminen.

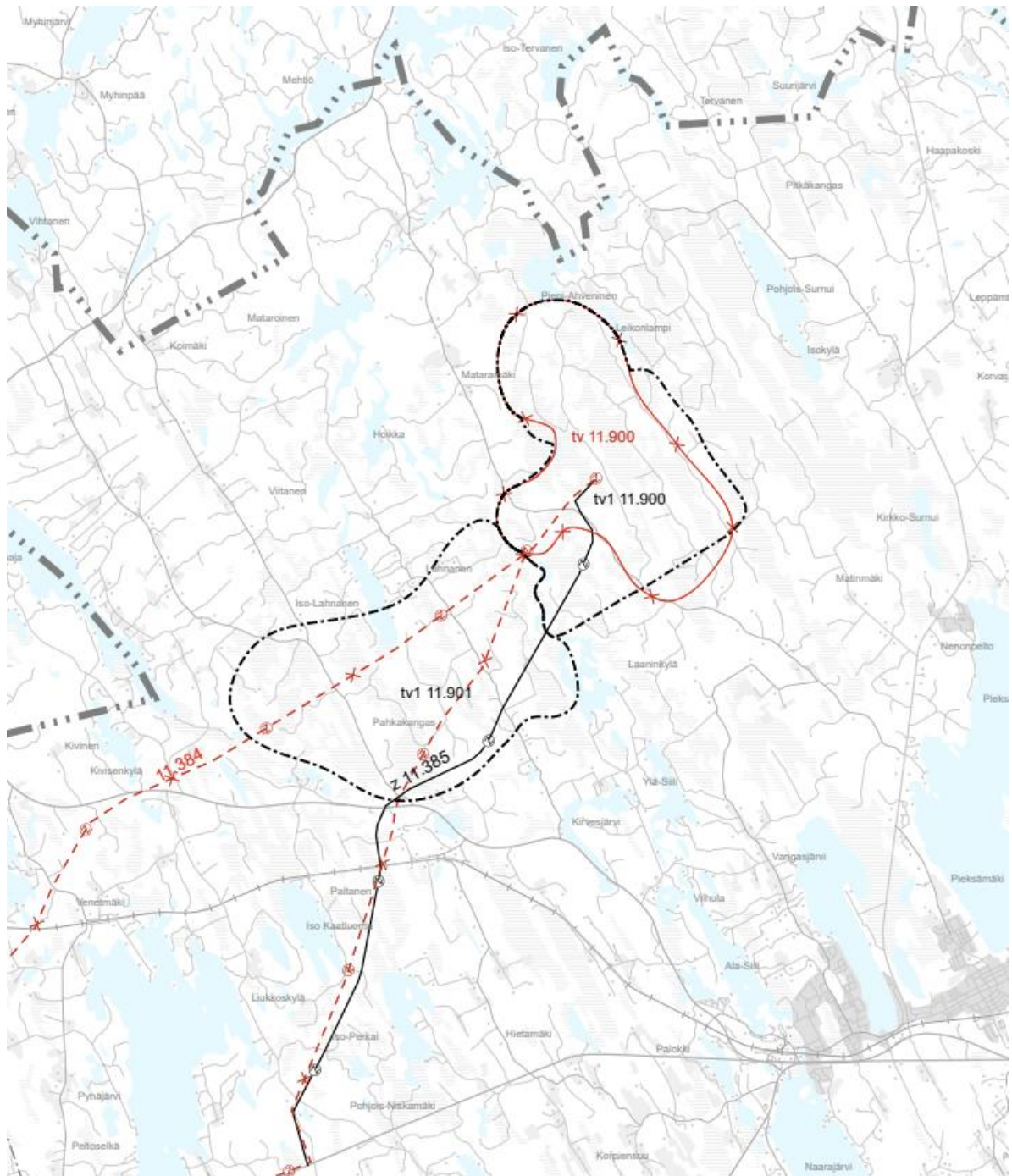
Kuva 3. Ote voimassa olevien maakuntakaavojen (pl. 4. vaihemaakuntakaava) yhdistelmästä.

Kuva 4. Ote voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmästä (pl. 4. vaihemaakuntakaava) (Haapajärvi)

Kuva 5. Ote voimassa olevien maakuntakaavojen kehittämisperiaatemerkinnoistä.

Kuva 6. Ote Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavasta.

Yleiskaava

Pieni-Tervasen alueella on voimassa Ahvenisen, Iso-Tervasen ym. rantaosayleiskaava (hyv. 1995/voim.tulo 1997). Kaavassa suunnittelualueelle on osoitettu 9 lomarakennuspaikkaa sekä maa- ja metsätalousaluetta, jolla on ympäristöarvoja.

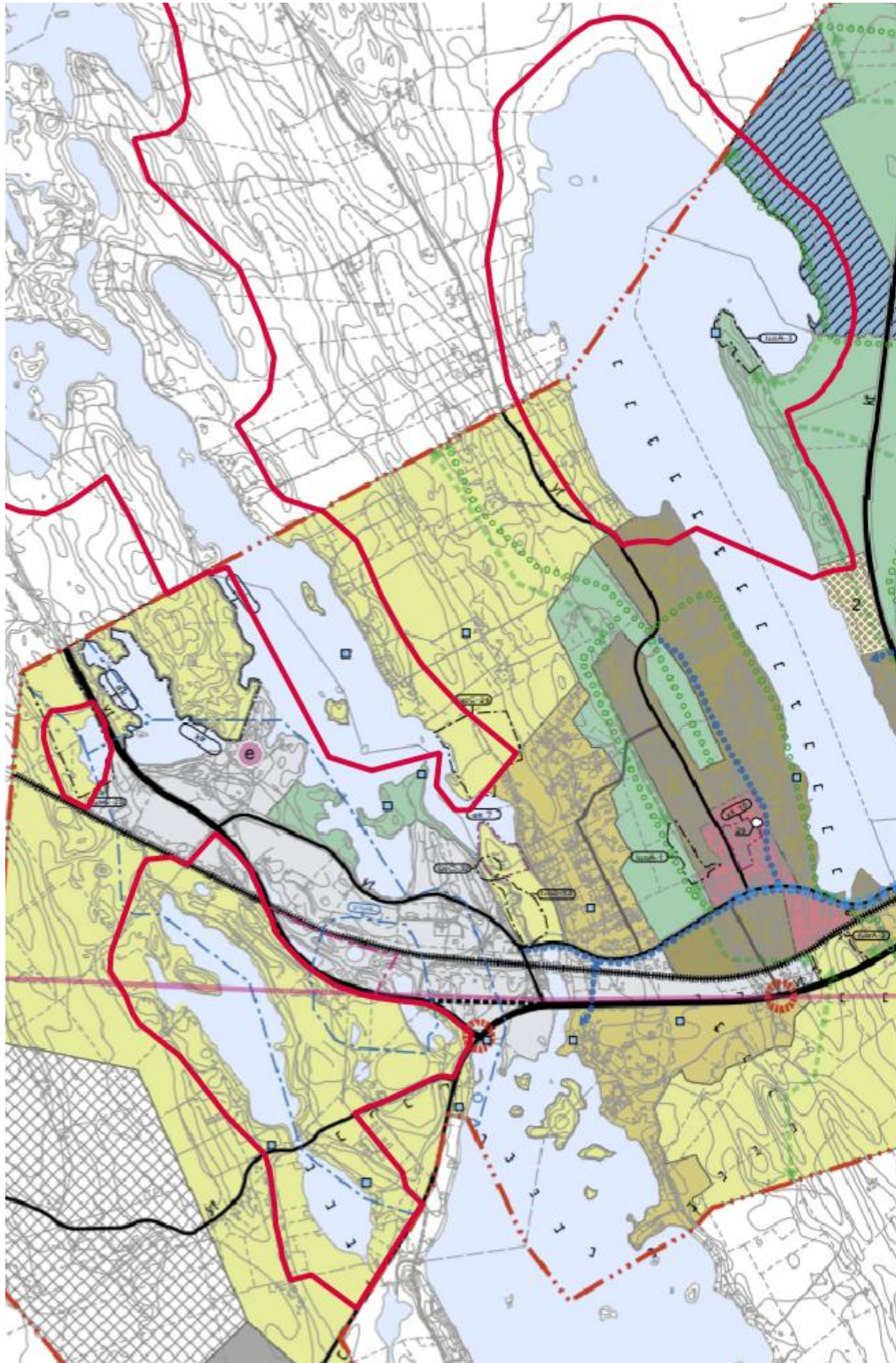

Kuva 7. Ote Ahvenisen, Iso-Tervasen ym. rantaosayleiskaavasta.

Vangasjärven, Ala-Siilin, Kalaton-Löytyn, Palokin, Hako-Palokin ja Hietalammen alueella on voimassa Pieksämäen keskusta-alueen strateginen osayleiskaava (2016).

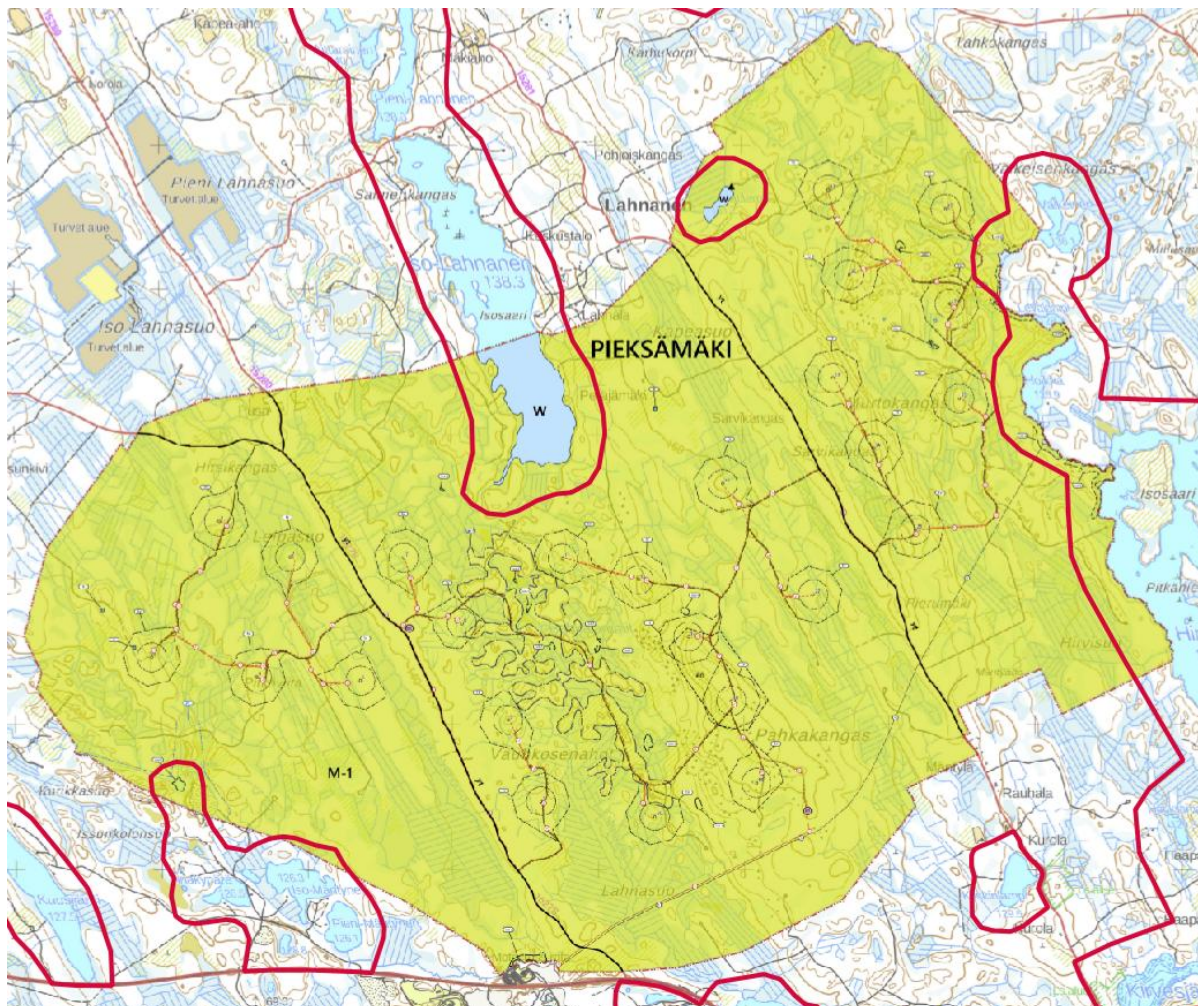
Strategisessa osayleiskaavassa suunnittelualueetta koskevat seuraavat merkinnät:

- maa- ja metsätalousvaltainen alue
- teollisuusvaltainen alue
- kehitettävä asuinpainotteinen alue (ensisijainen)
- alue, jolla rantatonttien muodostamista koskevat erityiset ohjeet
- virkistyskäyttöön kehitettävä alue
- tärkeä ja / tai kehitettävä virkistys- / ulkoilureittiyhteys
- pv/s pohjavedenottamon vaikutus-/ suoja-alue
- pohjavesialue
- luonnon monimuotoisuuden kannalta tai kulttuuriluontokohteena merkittävä alue
- ohjeellinen viher- ja virkistysyhteystarve, ekologinen yhteys
- Natura 2000 -alue
- liito-oravan (lisääntymis-/ ja / tai elinympäristö
- muinaismuistokohde
- ohjeellinen moottorikelkkailureitti
- yhdystie
- rautatie
- voimalinja

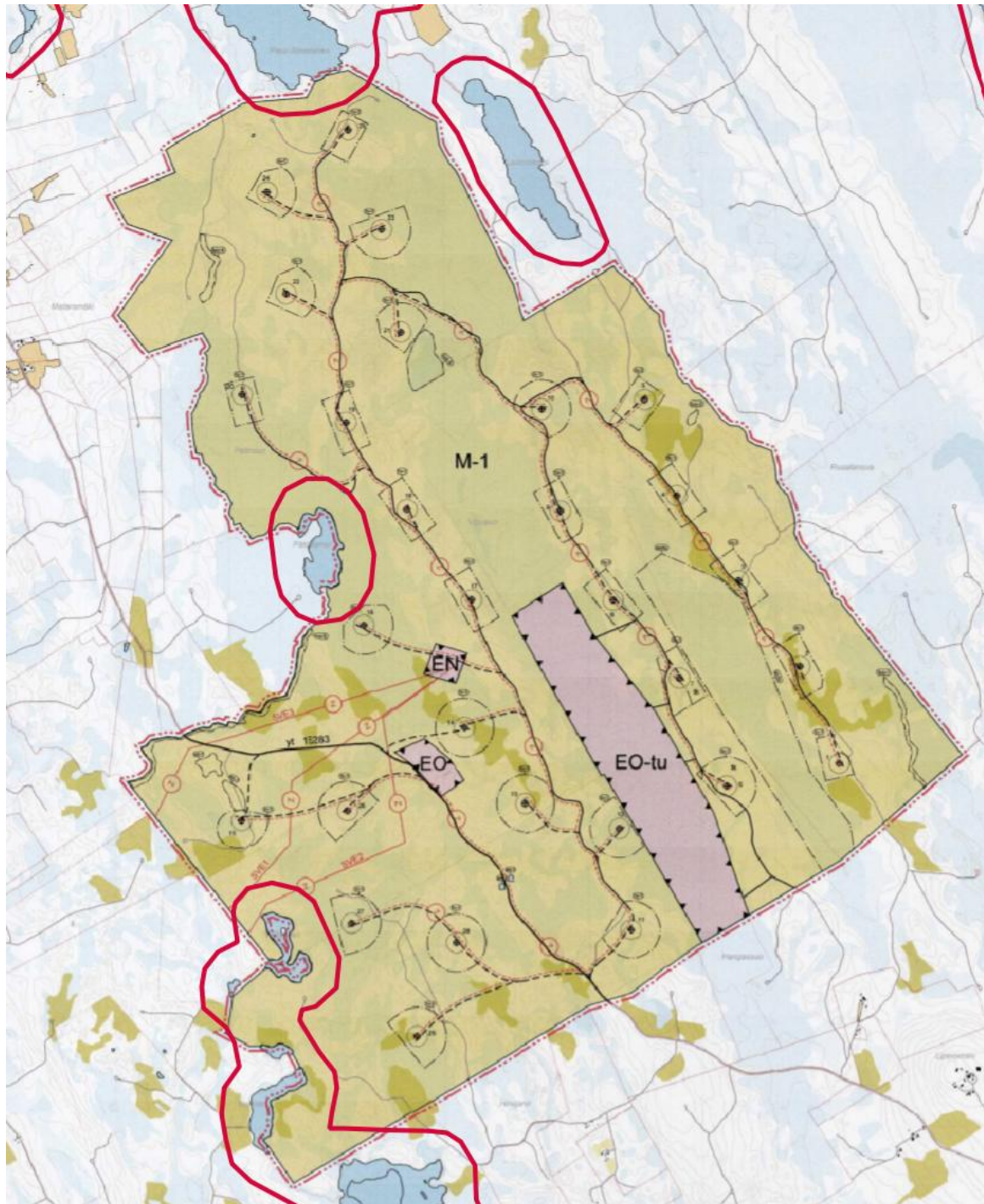
Kuva 8. Ote Pieksämäen keskusta-alueen strategisesta osayleiskaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen raja-
jaus punaisella.

Iso-Lahnasen, Vatilammen, Valkeisen, Ukonlammen, Levälammen, Hoikan, Hirvijärven ja Kuusilammen alueille sijoittuu Sarvikankaan tuulivoimahankkeen osayleiskaava, joka on hyväksytty kaupunginvaltuuston kokouksessa 3.2.2025 § 4 ja valtuuston päätös on tullut lainvoimaiseksi 9.7.2026.

Kuva 9. Ote Sarvikankaan tuulivoimahankkeen osayleiskaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen rajausta punaisella.

Pieni-Ahvenisen, Pätinlammen, Valkeisen, Ukonlammen, Levälammen ja Hoikan rannoilla on voimassa Niinimäen tuulivoimahankkeen osayleiskaava, joka on hyväksytty kaupunginvaltuuston kokouksessa 11.12.2017 ja valtuuston päätös on tullut lainvoimaiseksi 6.8.2020.

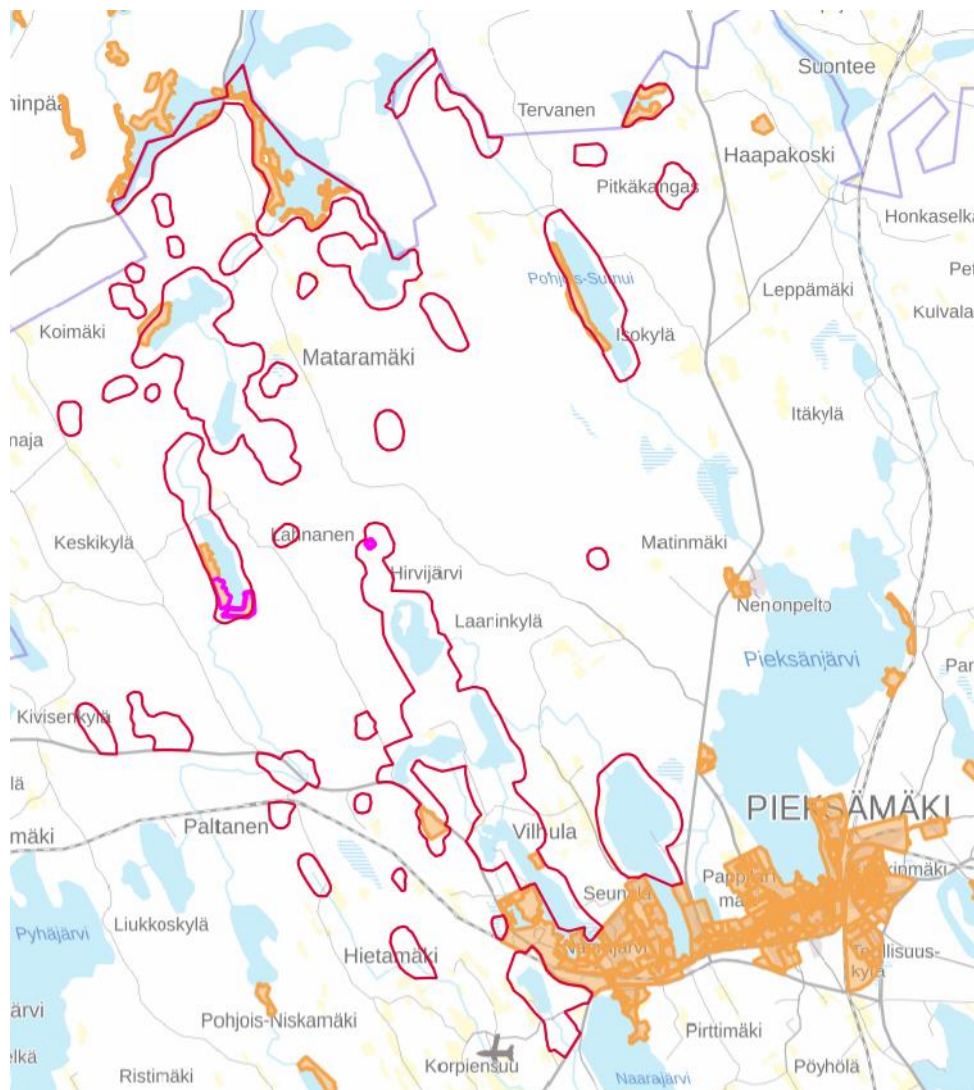

Kuva 10. Ote Niinimäen tuulivoimahankkeen osayleiskaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen rajausta punaisella.

Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa seuraavat ranta-asemakaavat:

- Ukkolan rantakaava (1976)
- Asikkalan tilan ja Teittilän tilan rantakaava (1976)
- Honkasaaren rantakaava (1986)
- Ahvenisen rantakaava (1990)
- Koukkulahden rantakaava (1995) ja sen muutos (2021)
- Rantakaava Pohjois-Surnui (1995)
- Iso-Tapparin rantakaava (1997)
- Metsähallituksen omistamien tilojen ranta-asemakaava (2001) ja sen osittainen kumoaminen Iso-Lahnasen alueella
- Itämäen ranta-asemakaava (2015)

Kuva 11. Ranta-asemakaavoitetut ja asemakaavoitetut alueet kaava-alueella ja sen läheisyydessä oranssilla. Kumotut ranta-asemakaavat pinkillä. Suunnittelualueen raja punaisella.

Selvitykset

Kaavatyötä varten on laadittu seuraavat selvitykset:

- Rantaosayleiskaava-alueen luontokartoitus, 2025, Sitema Oy
- Pohjoisten järvien rantaosayleiskaavan arkeologinen inventointi, 2025, Heilu Oy

Kaavatyössä hyödynnetään myös Sarvikankaan ja Niinimäen tuulivoimahankkeiden osayleiskaavojen laadinnan yhteydessä tehtyjä selvityksiä.

Kaavan mitoituksen laadinnassa huomioidaan Niinimäen ja Sarvikankaan tuulivoimayleiskaavojen yhteydessä tehdyt mitoitusarkastelut.

Mitä ja miten vaikutuksia arvioidaan?

Kaavan odotettavissa olevien vaikutusten arviointi tehdään yhteistyössä asiantuntijoiden, suunnittelijoiden, viranomaisten, maanomistajien, yrittäjien ja asukkaiden kanssa. Arvioinnissa verrataan kaavan mukaista tilannetta nykytilanteeseen ja asetettuihin tavoitteisiin. Lähtökohtana ovat aiemmat suunnitelmat, selvitykset, kartat ja ilmakuva-aineistot.

Arviointikohde	Näkökohta
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	- miten kaava toteuttaa tavoitteita
Yhdyskuntarakenne	- alueen asema ja liittyminen kuntarakenteeseen - olevien rakenteiden hyödyntäminen - tekninen huolto - palvelut ja asuminen - virkistys - maanomistus - liikenne
Ympäristö	- luonnonympäristö - maisemakuva - pinta- ja pohjavesien tila - ilmasto - kulttuuriympäristö - rakennettu ympäristö - melu ja päästöt - erityispiirteet ja -kohteet - häiriötekijät
Ihmiset	- elinolot ja viihtyisyys

Ketkä ovat osalliset ja sidosryhmät?

Osallisia ovat alueen maanomistajat ja asukkaat sekä muut, joiden oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee.

Maanomistajat, asukkaat:

- suunnittelualueella ja lähialueilla asuvat ja työskentelevät ihmiset
- maanomistajat

Viranomaiset:

- Lupa- ja valvontavirasto
- Itä-Suomen elinvoimakeskus
- Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus
- Etelä-Savon maakuntaliitto
- Savonlinnan museo (alueellinen vastuumuseo)
- Etelä-Savon Pelastuslaitos
- Väylävirasto
- Suomen Metsäkeskus
- Metsähallitus, luontopalvelut

Kaupungin hallintokunnat ja asiantuntijaviranomaiset:

- Pieksämäen kaupungin kunnallistekniikka
- Keski-Savon rakennusvalvonta
- Keski-Savon ympäristötoimi

Muut yhteisöt ja yritykset:

- Savon Voima Verkko Oy
- Fingrid Oyj
- Pieksämäen Vesi Oy
- kyläyhdistykset
- osakaskunnat
- Niinimäen ja Sarvikaan tuulivoimayhtiöt
- Suonenjoen kaupunki
- Rautalammin kunta
- Juvan kunta
- muut tahot, jotka katsovat olevansa osallisia ja ilmoittautuvat osallisiksi

Miten ja milloin voi osallistua? Miten suunnittelusta tiedotetaan?

Laatimisprosessin käynnistäminen kevät- syksy 2026

Kaupungin päätös kaavoitukseen ryhtymisestä (kaavoituskatsaus 15.2.2022 § 13)

Perustietojen ja lähtötietojen täydentäminen / tarkistaminen

Yleisten tavoitteiden määrittely

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) laadinta

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu

Kuulutus kaavan vireilletulosta kaupungin ilmoitustaululla, kaupungin internetsivuilla ja Pieksämäen lehdessä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä Naarajärven palvelupisteessä (Kanttila, Vilhulantie 5, Naarajärvi) teknisen toimen neuvonnassa.

Ennakkokyselykirjeet ranta-alueen maanomistajille ja nettikysely.

Kaavaluonnos syksy 2026 - talvi 2027

Kaavaluonnoksen laadinta ja vaikutusten arviointi

Työneuvottelu viranomaisten kanssa tarvittaessa

Tekninen lautakunta hyväksyy kaavaluonnoksen nähtäville

Kuulutus kaavaluonnoksen nähtävillä olosta kaupungin ilmoitustaululla, kaupungin internetsivuilla ja Pieksämäen lehdessä.

Kaavaluonnos on nähtävillä Naarajärven palvelupisteessä (Kanttila, Vilhulantie 5, Naarajärvi) teknisen toimen neuvonnassa

Tiedotekirjeet ranta-alueen maanomistajille.

Yleisötilaisuus

Osalliset voivat jättää mielipiteensä

Lausuntopyynnöt viranomaisille

Mielipiteisiin ja lausuntoihin laaditaan vastineet, jotka liitetään osaksi kaava-aineistoa.

Kaavaehdotus kevät-kesä 2027

Kaavaluonnoksen tarkistaminen ja täydentäminen ehdotukseksi

Tekninen lautakunta hyväksyy kaavaehdotuksen nähtäville

Kuulutus kaavaehdotuksen nähtävillä olosta kaupungin ilmoitustaululla, kaupungin internetsivuilla ja Pieksämäen lehdessä

Kaavaehdotus on nähtävillä vähintään 30 vrk:ta Naarajärven palvelupisteessä (Kanttila, Vilhulantie 5, Naarajärvi) teknisen toimen neuvonnassa.

Tiedotekirjeet ranta-alueen maanomistajille.

Yleisötilaisuus tarvittaessa

Osalliset voivat jättää mielipiteensä eli muistutukset

Lausuntopyynnöt viranomaisille

Muistutuksiin ja lausuntoihin laaditaan vastineet, jotka liitetään osaksi kaava-aineistoa.

Viranomaisneuvottelu tarvittaessa

Kaavan tarkistaminen hyväksymiskäsittelyyn. Jos kaavaehdotusta on muutettu/tarkistettu vähäisessä määrin, voidaan osallisia kuulla erikseen. Tarvittaessa kaavaehdotus laitetaan uudelleen nähtäville.

Hyväksymisvaihe syksy 2027

Kaavan hyväksymiskäsittely: tekninen lautakunta > kaupunginhallitus > kaupunginvaltuusto

Kuulutus kaavan hyväksymisestä kaupungin ilmoitustaululla, kaupungin internetsivuilla ja Pieksämäen lehdessä

Yleiskaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen voi hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitus on jätettävä 30 päivän kuluessa hyväksymispäätöksestä.

Kuulutus kaavan voimaantulosta kaupungin ilmoitustaululla, kaupungin internetsivuilla ja Pieksämäen lehdessä

Aikataulu on tavoitteellinen ja tarkentuu prosessin edetessä.

Kuka valmistelee?

Kaupungin kaavoitustyöhön liittyvistä käytännön asioista vastaa kaavoituspäällikkö Anssi Tarkiainen. Kaavan laadinnasta vastaa FCG Rakennettu Ympäristö Oy:n Kuopion toimistossa projektipäällikkö, YTM Heli Jokela.

Mistä saa tietoa?

Pieksämäen kaupunki

Postiosoite: Pieksämäen kaupunki, Maankäyttö
PL 125, 76101 Pieksämäki

Käyntiosoite: Kanttila, 2. kerros
Vilhulantie 5, Naarajärvi,

Anssi Tarkiainen

kaavoituspäällikkö
p. 040 154 4852
anssi.tarkiainen@pieksamaki.fi

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

Kuopion aluetoimisto
PL 1199, Microkatu 1
70211 Kuopio

Heli Jokela

projektipäällikkö, YTM
p. 044 750 5312
heli.jokela@fcg.fi

Kaava-aineistoa on nähtävillä kaavaprosessin edetessä kaupungin kotisivuilla: www.pieksamaki.fi